

Кушнір М.П.

Негативний вплив антропогенних порушень на організм людини.

Існування людства завжди базувалось на безперервній взаємодії, постійному обміні речовин та енергії з навколишнім середовищем. З самого початку існування людей на землі їхня життєдіяльність проходила у навколишньому середовищі, а здоров'я формувалося в залежності від впливу природних факторів на організм. Внутрішнє середовище людини, в якому функціонують елементарні частини, що беруть участь в обміні речовин та енергії і забезпечують нервові механізми регуляції та гомеостаз організму, тісно пов'язане з компонентами природного середовища. До цих компонентів відносяться повітря, вода, харчові продукти. Входячи до складу організму, вони

є джерелом білків, жирів, вуглеводів, мінеральних речовин, вітамінів і приймають участь у безперервному обміні речовин та енергії з навколишнім середовищем. Отже, можна образно сказати, що людина - дитя природи і не може існувати поза нею.

На сьогодні однозначно доведено безпосередню залежність здоров'я населення тієї чи іншої території від якості навколишнього середовища. Здоров'я людини відзеркалює динамічну рівновагу між організмом і середовищем його існування. Забруднення навколишнього середовища є одним із важливих факторів негативного впливу на рівень здоров'я населення.

Величезну загрозу для людства несе хімічне, радіоактивне та бактеріологічне забруднення повітря, води, ґрунту, а також шум, вібрація, електромагнітні поля, які викликають в організмі людини тяжкі патологічні порушення і глибокі генетичні зміни. Це призводить до

різкого збільшення захворювань, передчасного старіння і смерті, народження неповноцінних дітей. Значний негативний вплив на людський організм спричиняють отрутохімікати, мінеральні добрива, побутова хімія, які у процесі застосування потрапляють у ґрунт, атмосферу, воду, забруднюють навколишнє середовище і харчові продукти. Потрапляючи в організм людини, вони діють токсично, канцерогенно, визивають генетичні зміни. Особливо небезпечним є вплив радіоактивного випромінювання на організм людини. Важко переоцінити трагічні наслідки Чорнобильської катастрофи, яка спричинила загрозу генетичному здоров'ю нації.

Неабияку проблему сьогодні становить невпинно зростаюче забруднення біосфери, зумовлене стихійним розвитком промисловості, транспорту, енергетики, хімізацією с/г і побуту, швидким зростанням народонаселення та урбанізації планети. Масштаби теперішнього забруднення біосфери настільки значні, що природні процеси метаболізму, розбавлююча спроможність атмосфери, гідросфери не в змозі їх нейтралізувати.

Це порушує здатність природних комплексів до саморегуляції, внаслідок чого почалося прогресуюче руйнування біосфери. В умовах хворої природи не може бути здорових людей. Це аксіома, зміст якої

важливо усвідомити кожному з нас. Яке майбутнє чекає нові покоління людей залежить від нинішніх. На даному етапі людство переживає чи не найкритичніший період за всю історію свого існування. У своєму розвитку воно досягло того рівня, коли вже оволоділо величезним науково-технічним потенціалом, але ще не навчилося достатньою мірою раціонально ним користуватись. Це ставить під загрозу життя і здоров'я сучасного і майбутніх поколінь людей, подальше існування людської цивілізації. Внаслідок катастрофічного погіршення стану навколишнього середовища загальний рівень здоров'я населення України в останні роки різко знизився. Починаючи з 1991 року рівень смертності населення в Україні перевищує рівень народжуваності. У 2-4 рази збільшилось народження дітей з різними спадковими хворобами, зменшилась тривалість життя людей. Зараз людству загрожує небезпека повільного вимирання через безперервне погіршення якості навколишнього середовища, а також пошкодження і вичерпання природних ресурсів. Для усунення цієї небезпеки необхідні перегляд традиційних принципів природокористування та докорінна перебудова господарської діяльності в більшості країн світу, організація екологічної освіти, виховання екологічної свідомості і культури на засадах християнської моралі всього населення планети Земля.

Література:

1. Білявський Г.О., Падун М. М., Фурдуй Р.С. Основи загальної екології Підручник. - К., 1993. - С.277-285, 104-118.
2. Крисоченко В.С. Екологічна культура. Теорія і практика. Навчальний посібник. - К., 1996. - С.216-266.
3. Мороз С. А. Історія біосфери землі. У 2-х книгах. Навчальний посібник. - К., 1996. - Кн.2. Геолого-палеонтологічний життєпис.
4. Никитин Д.П., Новиков Ю.В. Окружающая среда и человек. Учебн.пособие для студентов вузов. - М., 1980. - С. 131-136.
5. Основи екологічних знань. Навч. матеріали. -

Тернопіль, 1994. - С.70-92.

6. Основи соціології Навч. посібник. Бачинський Г. О., Беренда Н. В., Бондаренко В.Д. та ін. За ред. Бачинського Г.О. - К., 1995. - С.17-24.
7. Ситник К. М. Ми і природа. - К.1990. Сер.12. Природа, людина, здоров'я. - №4. - С.5-12.
8. Харисон Дж.и др. Биология человека. - М., 1979. - С.564-579.
9. Хижняк М.І. Нагорна А. М. Здоров'я людини та екологія. - К., 1995. - С.124-197.